

видами технологій; організації, що мають web-сайт; домашні господарства, які мають доступ в інтернет; обсяг електронних послуг, що надаються населенню регіону. Застосування цих показників допоможе проаналізувати впровадження і використання технологій, які на сьогоднішній день є важливими факторами розвитку господарюючого суб'єкта та отримання конкурентних переваг в порівнянні з іншими територіями. Цей блок показників дозволить врахувати сучасні тенденції розвитку економічних відносин, підкреслюючи важливість цифрового сектора економіки.

Список використаної літератури:

1. Мінгальова Ж.А. Застосування комплексного підходу до оцінки інноваційної конкурентоспроможності економічних суб'єктів. //Мінгальова Ж.А., Платинюк І.І. // Сучасні проблеми науки та освіти. 2012. № 3. С. 257
2. Брусакова І.А. Інновації в техніці і економіці для цифрового підприємства. Брусакова І.А., Шепелев Р.Е.// Планування та забезпечення підготовки кадрів для промислово-економічного комплексу регіону. 2016. Т. 1. С. 70-75.

СОЧКА ЛЕСЯ ІВАНІВНА,
студентка зі спеціальності «Облік та аудит»,
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу **Максименко Д.В.,**
Мукачівського державного університету

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Створення впорядкованої структури витрат підприємства вимагає здійснення економічно обґрунтованої їх класифікації за окремими ознаками. Це передбачає розподіл та узагальнення витрат за групами для представлення інформації у зручній для управління та аналізу формі. Класифікація потрібна для організації економічної роботи підприємства, визначення вартості продукції та ціноутворення, нормування, планування, контролю й аналізу витрат.. Правильний

вибір класифікаційних ознак є запорукою одержання необхідної та достовірної управлінської інформації, що забезпечує ефективність рішень, які приймаються на основі аналізу витрат підприємства.

Питання класифікації витрат з метою ефективного управління витратами розглядається багатьма авторами, такими, як Ф. Бутинець, П.Гарасим, С. Голов, Г.М. Богославець, М.А. Вахрушина, М.О. Данилюк, Н.С. Довгаль, К. Друрі, З.Б. Живко, О.В. Карпенко, Ю.Б. Кравчук, В.Р. Лещій, Л.Ю.Мельниченко, Л.О. Меренкова, Н.Є. Селюченко, А.М. Турило та ін. У працях цих авторів висвітлюється поділ витрат на певні види за відповідними ознаками класифікації, розглядаються напрями класифікації витрат та наводяться окремі аспекти щодо використання тієї чи іншої класифікації витрат для певних управлінських завдань.

Класифікаційні ознаки та види витрат, їх групи, за різними науковцями багато в чому збігаються. Скільки б науковці не намагались урізноманітнити поділ витрат, головне щоб існуючий поділ витрат не лише забезпечував їх передбачення (майбутнє), а й забезпечував аналіз діяльності, що відбулась (минуле). [3]

Дослідження поведінки витрат на підприємстві свідчить, що більшість із них мають неоднозначний характер та їх поділ на окремі групи є досить умовним. Одні витрати можна прямо відносити на продукцію, інші – ні. Певні витрати можуть бути важливими для прийняття одного типу рішень і не мати значення для іншого.

Проблемі класифікації витрат значну увагу почали приділяти починаючи з ХІХ століття, коли виникла теорія обліку витрат.

Англійські вчені Дж. М. Фелс та Еміль Гарке в 1887 р. висунули пропозицію поділяти всі витрати на фіксовані (зараз прийнято називати умовно-постійними) та змінні (умовнозмінні). Термін «прямі та непрямі витрати» вперше був уведений Е. Е. Фельдгаузенем.

Одним із перших у радянській літературі наукову класифікацію витрат на виробництво сформував В. І. Стоцький, розподіливши їх на такі види: основні та накладні, прямі та непрямі, змінні та постійні, пропорційні та фіксовані [2].

Вагомість необхідності класифікації витрат підкреслює Ф. Ф. Бутинець [2], який зазначає, що «велике значення класифікації витрат полягає в управлінні ними і, перш за все, для здійснення калькуляції собівартості продукції для різних потреб управління підприємства».

Кожна функція управління витратами підприємства вимагає різних типів інформації про витрати. Без належного розуміння різних видів витрат важко використовувати будь-які інструменти для покращення якості прийнятих управлінських рішень. Саме тому, найбільш ефективною є класифікація затрат у взаємозв'язку з функціями управління. Система класифікації повинна бути гнучкою, швидко підлаштовуватися під зміни вимог зацікавлених в діяльності підприємства сторін, бути корисним інструментом в руках керівництва підприємства. Використання класифікації, що є сумісною зі всіма функціями управління, дозволить суттєво скоротити часові витрати на збір фактичних даних про затрати [6].

В основу класифікації витрат в управлінському обліку покладено принцип: різні витрати для різних цілей, тобто мета, з якою здійснюють класифікацію, визначає її методику та склад окремих груп витрат. Перевагою даної класифікації є спроможність надавати інформацію для прогнозування короткострокових управлінських рішень та контролю витрат за сферами діяльності і центрами відповідальності [4].

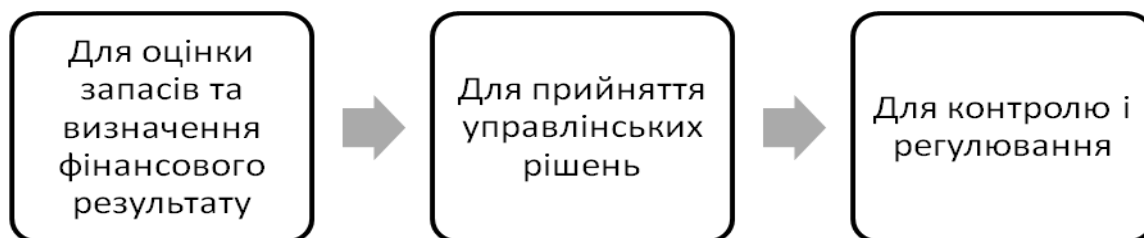

Рис. 1. Напрямки класифікації витрат для цілей управлінського обліку [1]

За першим напрямком виділяють витрати невичерпані та вичерпані, витрати на продукцію та витрати за період (діяльності), витрати прямі й непрямі, основні й накладні, виробничі та невиробничі.

За другим напрямком витрати поділяють на постійні й змінні, релевантні й нерелевантні, дійсні (реальні) й можливі (уявні), маржинальні й середні.

За третім напрямком витрати поділяють на контрольовані (регульовані) і неконтрольовані (нерегульовані), що є важливим для управлінської діяльності. Ця класифікація означає міру, до якої керівник може контролювати витрати і відповідати за них. [3]

Отже, важливе місце в управлінні підприємством займає обґрунтована класифікація витрат, яка є дуже важливою для розуміння того, як ними управляти. Класифікація витрат, що здійснюється у фінансовому обліку і для формування фінансової звітності, не завжди відповідає вимогам інформаційного забезпечення управління. В окремих випадках на основі аналізу такої інформації можна прийняти помилкові управлінські рішення. З огляду на це, для управління витратами в основу їх класифікації покладено три основні підходи, які відповідають основним завданням управління підприємством.

Список використаної літератури:

1. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління / Ф.Ф. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2013. - № 1 (22).

2. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік: [підручн. для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів]; за ред. проф. Ф. Ф. Бутиця; 2-ге вид., перероб і доп. / Ф. Ф. Бутинець, Т. В. Давидюк, Н. М. Малога, Л. В. Чижевська // – Житомир: ПП «Рута», 2002.

3. Остапенко Т. Класифікація витрат підприємства / Т. Остапенко // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2013. — Вип. 1 (8).

4. Півнюк О.П. Економічна сутність та класифікація витрат в системі управління підприємством / Півнюк О. П.// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC

5. Філіп (Попович) Л.В. Економічний зміст і класифікація витрат / Л.В. Філіп (Попович) // Вісник економіки транспорту і промисловості. – № 36. – 2011. – С. 206 – 211.

6. Ющак Ж.М. Класифікація витрат, орієнтована на ефективне управління підприємством / Ющак Ж.М // Вісник ЖДТУ: Економічні науки. Випуск № 3 (61). 2012

СТОЙКА БОГДАНА БОГДАНІВНА,
магістр зі спеціальності «Облік і оподаткування»,
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу **Максименко Д.В.,**
Мукачівського державного університету

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

У нових економічних умовах господарювання особливо великого значення набуває застосування на промислових підприємствах сучасних методів і інструментів управління.

Особливу роль в реалізації цих методів і концепцій менеджменту (бюджетування, контролінгу, процесно-орієнтованого управління, управлінського обліку) грає побудова і використання системи оціночних показників діяльності підприємства.

Інформація, яка формується в рамках управлінського обліку і необхідна для ефективного управління має ряд характеристик, до числа яких належать: достовірність, оперативність, повнота, зрозумілість, своєчасність, спрямованість, багатоваріантність, порівнянність планових і облікових даних для контролю та економічного аналізу.

Незважаючи на те, що в різних організаціях побудова системи управлінського обліку має свої особливості, воно повинне бути засноване на наступних базових принципах: економічної доцільності; формування системи «зверху-вниз»; оперативності; визначення показників по виділених структурним

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>